

**Razširjen nabor nujnih ukrepov za vključitev v
Resolucijo o Nacionalnem programu za mladino na
ključnih področjih**

Ljubljana, januar 2023

Tudi leta 2023 bo svet na mladih stal

Ljubljana, 19.12.2022 - Leto 2022 je potekalo v znamenju mladih, saj ga je Evropska komisija razglasila za **evropsko leto mladih** in tako v ospredje postavila glas mladih, njihove potrebe, vizije in uresničevanje načela **“nič o mladih brez mladih”**. Evropsko leto mladih naj bi predstavljalo priložnost za zaupanje in upanje v prihodnost po epidemiji.

Kljub vsem izzivom, s katerimi se soočamo v družbi, mladi vendarle še ohranjamo nekaj upanja in zaupanja v boljšo prihodnost. Mladim se pogosto očita, da smo neaktivni, apatični in ter da se ne zanimamo za družbene problematike ter odločevalske procese. S tem se mladi in mladinske organizacije ne morejo strinjati. Podatki kažejo nasprotno. Mladi želijo več dialoga s tistimi, ki odločajo o njihovi prihodnosti in postajajo/mo vedno bolj aktivni.

Na nacionalni ravni se je v letu 2022 pripravljala **Resolucija o Nacionalnem programu za mladino**, za obdobje naslednjih devetih let. Temeljni cilj Nacionalnega programa za mladino je zagotoviti bolj **pregledno, usklajeno in dolgoročno reševanje problemov, s katerimi se soočajo mladi**. Resolucija je krovni in najpomembnejši dokument na področju mladine in omogoča, da se mladi in področja, ki ključno zadevajo mladino, ustrezno umestijo na dnevni red političnega odločanja in širše javnosti. Ta pa nam omogoča, da politikam na področju mladih sledimo in jih tudi ocenjujemo. Resolucija bo zastavljena za relativno dolgo obdobje, zato si želimo, da je ta zastavljena perspektivno.

Mladi se zavedajo, da zgolj upanje in zaupanje nista dovolj, zato aktivno participirajo in razmišljajo o rešitvah, ukrepih in spremembah za sistemsko naslavljanje njihovih problematik. Mladim ni dovolj, da so zgolj slišani, ampak tudi **upoštevani** - predvsem v zadevah, ki se jih neposredno tičejo. Pri zavzemanju za spremembe na področjih, ki so jim pomembna so povezovalni, angažirani in aktivni. Ne zadovoljijo se s praznimi besedami, zato aktivno delujejo v okviru civilne družbe in različnih iniciativ, kjer s svojimi dejanji lahko dosežajo vidne spremembe, ki so korak k boljši družbi. Vedo, da kjer je volja, je tudi pot. Kjer je pot, je tudi moč. Kjer je moč, so tudi odločevalci. In samo skupaj z njimi lahko dosežemo, da bo v letu 2023 in vseh naslednjih “svet stal na mladih”.

Zaključuje se evropsko leto mladih, ki je bilo z mnogimi aktivnostmi pestro, še posebej za organizacije, ki se ukvarjajo z mladimi, saj so bile te letos še bolj aktivne in skupaj opravile refleksijo ter pregled stanja v Sloveniji. Pripravili smo nabor predlogov, ukrepov in usmeritev, za katere zahtevamo in pozivamo pristojna ministrstva, da se obravnavajo, preučijo in umestijo v najpomembnejši dokument za mlade v Sloveniji.

Vseh sedem prednostnih področji, ki so zajeta v Resoluciji o Nacionalnem programu za mladino, so za mlade enakovredno pomembna. Kljub temu, smo se osredotočili na štiri prednostna področja, kjer je trenutno stanje najbolj alarmantno in zahteva takojšnje in nujno ukrepanje. Ukrepe smo strinli v točke, ki zajemajo najbolj aktualna in pereča vprašanja s področja trga dela, stanovanjske problematike, duševnega zdravja ter okrepljenega, prepoznavnega in prodornega mladinskega sektorja.

1. TRG DELA

1. Prakse

Izziv: Praktična usposabljanja oz. prakse potekajo na več nivojih izobraževanja (tako na srednješolskih kot visokošolskih programih ter na različnih smereh oz. področjih). Ker niso urejene enotno, imajo mladi, ki opravljajo prakse, različne pravice. Zato predlagamo sistemsko rešitev, ki bo vse, ki opravljajo prakse, obravnavala enako.

Ukrep:

- Vse dijake in študente je v času opravljanja praktičnega usposabljanja treba priznati kot delavke in delavce in jim omogočiti delavske in socialne pravice, ki jim pripadajo glede na določila kolektivnih pogodb dejavnosti oziroma panog. Dijakinjam in dijakom ter študentkam in študentom na praktičnem usposabljanju v okviru izobraževalnih programov naj se za praktično usposabljanje pri delodajalcu v obsegu polnega delovnega časa izplača nagrada najmanj v višini 15 % povprečne plače v Republiki Sloveniji za pretekli mesec.

2. Pripravištva

Izziv: Vstop na trg dela po končanem izobraževanju mladim otežuje tudi (ne)dostopnost pripravništev. Njihova dolžina je odvisna od stopnje izobrazbe in poklica, ob ali po koncu opravljanja pripravništva pa kandidata ali kandidatko čaka še strokovni izpit. Pripravništev v državno reguliranih poklicih odgovorni že od zadnje finančne krize ne razpisujejo redno.

Ukrepi:

- Naj se ponovno začne redno razpisovati pripravniška delovna mesta za vse državno regulirane poklice. Sredstva za izvajanje pripravništev naj ne bodo odvisna le od evropskih sredstev, ki so nepredvidljiva, ampak naj se zagotovi tudi redna, proračunska sredstva.
- Za nadomeščanja začasno odsotnih strokovnih delavcev naj se s pripravniško pogodbo ali s pogodbo o zaposlitvi za določen čas pridobivanje delovnih izkušenj najprej omogoči tistim, ki so že dosegli izobrazbo, nimajo pa še dovolj delovnih izkušenj za pristop k strokovnemu izpitu.
- Vsem kandidatom je treba omogočiti brezplačno opravljanje strokovnega izpita, ne glede na njihov status na trgu dela in področje dela.
- Pristojna ministrstva naj v sodelovanju z visokošolskimi zavodi, ki izvajajo študijske programe za regulirane poklice, nemudoma pristopijo k preoblikovanju študijskih programov na način, ki bo omogočil pridobitev ustreznih delovnih izkušenj in izvedbo strokovnega izpita v okviru magistrskih študijskih programov po zgledu študija farmacije.

3. Štipendijska politika

Izziv: Zaradi potrebe po finančni stabilnosti in osamosvojitvi mladi ob študiju in šolanju v srednješolskih programih pogosto opravljajo študentsko delo, saj so štipendije glede na rast stroškov prenzike, prav tako je štipendiranih premalo šolajočih se mladih.

Na drugi strani pa kadrovske štipendije večkrat ostajajo neporabljene zaradi slabe informiranosti in strahu mladih glede obveznosti, ki jih kadrovska štipendija prinaša, manj pa je določenih pravic študenta ob začetku delovnega razmerja.

Ukrep:

- Boljše informiranje mladih o različnih možnostih štipendiranja ter zvišanje števila podeljenih štipendij in višine štipendij.
- Spremembe pravic in obveznosti študenta ob sklenitvi kadrovske štipendije.

4. Zaposlovanje

Izziv: Dostojno delo je tista oblika zaposlitve, ki delavcu in delavki omogoča ne samo preživetja, ampak dostojno življenje. Pod to spada varnost zaposlitve, redno in dostojno plačilo, socialna varnost, upoštevanje pravic delavca na delovnem mestu in spodbujanje socialnega dialoga (npr. vključevanje v sindikate). Mladi se soočajo z ovirami pri vstopu na trg dela, če pa so vanj že vključeni, so v veliki meri prisiljeni v prekarne oblike dela.

Ukrepi:

- Omejiti je treba prekarizacijo mladih, hkrati pa delodajalce spodbujati k rednemu zaposlovanju mladih preko pogodb za nedoločen čas.
- Mladim, ki vstopajo na trg dela (tudi tisti, ki so prijavljeni na ZRSZ) ali pa so vanj že vključeni, je treba ponuditi različne vrste izobraževanj, s katerimi bodo pridobili ključne informacije o delavskih in socialnih pravicah. Tako bodo na trg dela vstopili opolnomočeni in bodo znali prepoznati kršitve.
- Na trgu dela je treba dodatno okrepiti nadzorne institucije in vzpostaviti pravni okvir, ki bo omogočal učinkovit nadzor in sankcioniranje kršiteljev na področju nezakonite uporabe atipičnih oziroma prekarne oblike dela. Inšpektorat RS za delo je kadrovske podhranjen, že več let opozarjamo na potrebo po zaposlitvi novih inšpektorjev za delo, ki bi ustrezneje spremljali kršitve na trgu dela in sankcionirali kršitelje. Kadrovske primanjkljaje se lahko rešuje z razpisom novih delovnih mest za mlade. S tem se zasleduje dva komplementarna cilja: ustvarjanje zaposlitev za mlade ter preprečevanje prekarizacije in kršitev na trgu dela. V preteklosti je podoben ukrep v shemi Jamstvo za mlade že obstajal in treba bi ga bilo ponoviti.
- Okrepiti je treba shemo Jamstvo za mlade in ukrepe prilagoditi specifičnim izzivom različnih skupin.
- Za čim hitrejši vstop na trg dela naj se iskalcem prve zaposlitve omogoči subvencionirane zaposlitve, del plače pa naj subvencionira država. Ukrep naj bo prilagojen tako za javni kot zasebni sektor, pogoj pri potencialnih delodajalcih pa naj bo, da zagotavljajo mentorstvo ter možnost usposabljanja in izobraževanja na delovnem mestu. Spodbuja naj se zaposlovanje za nedoločen čas.
- Predlagamo subvencioniranje zaposlitev mladih v organizacijah civilne družbe in v mladinskih organizacijah (organizacijah s statusom v javnem interesu v mladinskem sektorju). Ta sektor predstavlja ogromen potencial za zagotavljanje novih delovnih mest. S pomočjo države in evropskih sredstev je treba v sektor vlagati in zagotoviti subvencije za zaposlovanje.
- Mladim naj se omogoči usposabljanje pri delodajalcu, ki naj pozneje vodi v zaposlovanje, kjer se delodajalčevo mentorstvo nadaljuje. Mentorstvo naj bo plačano v sklopu usposabljanja na delovnem mestu. Za usposabljanje naj mladi dobijo primerno plačilo (ne zgolj dodatek za aktivacijo), delodajalec pa potencialno subvencijo za zaposlitev oziroma finančno nadomestilo za izvajanje mentorstva.
- Poveča naj se sredstva za javna dela. Javna dela predstavljajo pomemben mehanizem za spodbujanje zaposlovanja. Ker se vedno bolj povečuje tudi dolgotrajna brezposelnost mladih in je treba ustvarjati nova delovna mesta ter spodbujati delodajalce k zaposlovanju, naj država s povečanjem sredstev za javna dela aktivneje pomaga. V javna dela naj se vključi več brezposelnih, hkrati pa naj se zviša tudi delež plače, ki jo sofinancira država. Javna dela morajo biti na voljo vsem brezposelnim, ki so brezposelni vsaj eno leto, zato naj se omejitev glede vključitve v program Javnih del in izpolnjevanja pogojev glede statusa brezposelnosti na

Zavodu RS za zaposlovanje zniža na eno leto. V javna dela naj se vključi tudi dodatna sredstva za mentorstvo.

- Mladi vse kasneje vstopajo na trg dela, obdobje mladosti pa se podaljšuje. Podatki o brezposelnosti med tistimi, ki so stari nad 30 let, so zaskrbljujoči, prav tako dolgotrajna brezposelnost med njimi. Nujno je torej, da se oblikuje več ukrepov, ki bodo naslovili tudi to starostno skupino.
- Aktivno naj se spodbuja ustvarjanje zelenih delovnih mest in celostno pristopi k strategiji nizkoogljične družbe. Na tem področju je ogromno potenciala tako na področju izobraževanja in usposabljanja mladih, kot tudi na področju ustvarjanja novih, zelenih in dostojnih delovnih mest. Za področje okolja je Sindikat Mladi Plus pripravili poseben programski dokument, ki je dostopen tu: <https://www.mladiplus.si/wp-content/uploads/2021/03/Programski-dokument-SM-Okolje-in-zelena-delovna-mesta.pdf>
- Posebej je treba zaščititi tudi delavce, ki delajo preko platform in med katerimi prevladujejo mladi. Za spletne platforme morajo veljati enaka pravila kot za vse druge delodajalce, tudi one morajo spoštovati kolektivne pogodbe in nacionalno delovno zakonodajo. Platforme je treba zakonsko regulirati.

5. Študentsko delo

Izziv: Največji problem študentskega dela je še vedno to, da predstavlja socialni korektiv. Zaradi neprimernih politik na področju štipendiranja, stanovanjske politike, dostopnosti izobraževanja ipd., se morajo mladi preživljati z delom ob izobraževanju. Veliko je tudi nadomeščanja rednih zaposlitev s študentskim delom.

Ukrepi:

- Mlade je treba izobraziti o pravicah in dolžnostih, ki jih imajo na trgu dela. Prav tako jih je treba seznaniti z možnostmi ukrepanja, ki jih imajo, kadar so jim kršene pravice pri študentskem delu.
- Treba je povečati nadzor nad t. i. prikritimi delovnimi razmerji in nad izkoriščanjem študentov ter nad t. i. 'plačevanjem na roke', pri čemer se študentko ali študenta oškoduje za plačilo prispevkov, ki se šteje v skupno pokojninsko dobo.
- Treba je definirati oziroma ožje opredeliti pojem občasnosti in začasnosti v definiciji študentskega dela. Študentsko delo naj služi pridobivanju delovnih izkušenj in širjenju kompetenc mladih, ne pa zagotavljanju osnovnih življenjskih potreb. Ukrep se lahko vzpostavi zgolj in samo z reformo štipendijske politike hkrati.

2. STANOVANJSKA PROBLEMATIKA

Izziv: Stanovanjska problematika je v zadnjih letih prerasla v najbolj perečo problematiko mladih. Od leta 2015 pa do leta 2022 so se cene nepremičnin na ravni celotne države zvišale za 72,56 %, kar je ob veliko nižji rasti dohodkov še toliko bolj zaskrbljujoče (SiStat: 2022). Še pred kratkim smo govorili predvsem o stanovanjski problematiki večjih centrov - predvsem Ljubljane in Maribora, danes pa se je stanovanjska problematika preselila tudi v skoraj vse dele Slovenije. Dodamo lahko celo, da so se cene v drugih mestih, zaradi odsotnosti sistemov pomoči, dvigale celo bolj drastično kot v Ljubljani. Medtem ko so se cene stanovanj v Ljubljani dvignile za 84,47 %, so se v ostali Sloveniji, v kolikor izvajamo mestni občini Ljubljana in Maribor, cene dvignile za 89,21 %. Zato si želimo, da ReNPM jasno in temeljito obravnava to ključno problematiko mladih s spodnjimi ukrepi.

Ukrepi:

- Interventna izgradnja neprofitnih javnih najemnih stanovanj po celotni državi in jih namensko nameniti mladim.
- Uvesti sistemski vir financiranja - predlagamo določitev minimalnega deleža BDP, ki ga mora država s proračunom letno nameniti za sredstva navedenemu sektorju.

- Na območjih, ki so primerna za stanovanjsko gradnjo je treba zagotoviti pomoč pri gradnji in predvsem obnovi nepremičnin.
- Združevanje dosedanjih resorjev pod najprimernejšo pravno obliko znotraj enega ministrstva. Ob tem pa omogočanje dodatnega črpanja Evropskih sredstev.
- Vzpostavitev lahko dostopnega geoinformacijskega kanala in podatkovnih baz, ki bi zagotavljal enostaven in kvaliteten pregled nad stanjem na nepremičninskem trgu in olajšal reševanje stanovanjske problematike.
- Vzpostavitev podpornega okolja, ki bo mlade ozaveščalo o pravicah, dolžnostih ter zakonskih možnostih in omejitvah na področju stanovanjskega vprašanja ter povečanje inšpekcije najemnega trga.
- Določitev minimalnih stanovanjskih standardov.
- Najemi naj se formalno delijo na dva dela: za kratkoročen in dolgoročen najem, v skladu s tem naj bodo primerno obdavčeni, hkrati pa naj se določi regulacija platformnega najema.
- Iskanje možnosti za pohitritev in predrugačenje postopkov dedovanja ter izplačilo nujnih deležev v izogib propadanju nepremičnin.
- Ureditev predpisov za medgeneracijsko bivanje in predpisov za vzpostavitev stanovanjskih zadrug.
- Opolnomočenje lokalnih skupnosti o prednostih ustanavljanja občinskih ali medobčinskih stanovanjskih skladov.
- Temeljite pregled skladnosti delovanja in aktov Zavodov za upravljanje študentskih domov ter pravnih aktov, ki urejajo njihovo delovanje skupaj s pripravo poročila in ustreznih ukrepov.
- Vzpostavitev popolnoma digitaliziranega vpisa v študentski dom.
- Sledljivost in povečanje sredstev za gradnjo in obnovo študentskih domov.
- Aktivnejša zemljiška politika, ki bi omejevala luksuzno gradnjo in zagotavljala primerna stavbna zemljišča za gradnjo neprofitnih stanovanj ter javnih študentskih domov.

3. DUŠEVNO ZDRAVJE

Izziv: Število mladih, ki potrebuje strokovno pomoč, se je povečevalo že pred epidemijo, COVID pa je stanje še poslabšal. Poslabšanje se kaže v vedno večji obremenjenosti svetovalnih delavcev v šolah, ki zaradi prezaposlenosti ne morejo kakovostno izvajati pomoči otrokom v stiskah. Povečuje se število mladih, ki so sprejeti na oddelek za intenzivno mladostniško psihiatrijo in ki zaradi pomanjkanja usposobljenih psihoterapevtov pogosto ne dobijo nujne strokovne psihoterapije. Nanjo morajo čakati 300-360 dni ali pa so namesto terapije zdravljeni s farmacevtskimi sredstvi, ne da bi sploh dobili možnost za terapijo.

Zato si želimo, da ReNPM jasno in temeljito obravnava to ključno problematiko mladih z naslednjimi ukrepi:

- Zavod RS za šolstvo naj tematike, povezane s področjem duševnega zdravja in prepoznavo duševnih težav, umesti na letna srečanja za učitelje in profesorje na vsakem predmetnem področju.
- Implementacija obveznih vsebin na temo duševnega zdravja znotraj celotnega izobraževalnega sistema.
- Vzpostavitev in sistemizacija svetovalnih služb (oz. psihosocialnih svetovalnic) na vseh višješolskih in visokošolskih zavodih po Sloveniji. *Primer dobre prakse: [Psihosocialna svetovalnica Univerze v Ljubljani](#), ki je vzpostavila psihosocialno svetovalnico za študente, študentke in zaposlene.*
- Cilj naj bo v roku 9 let vzpostaviti presejalne programe za celotno populacijo mladih. Menimo, da je smotrno to uvesti v sistematske preglede vsaj z vprašalnikom, s katerim bi lahko upravljal osebni zdravnik. V nasprotnem primeru naj se testiranja izvajajo na drugačen način.
- V sodelovanju s stroko naj se uredi področje psihoterapije in splošno uredi psihološko zdravstveno dejavnost tudi na zasebnem trgu ter se vzpostavi register izvajalcev dejavnosti.
- Izgradnja in promocija uporabe spletnih strani, publikacij, tečajev in druženja s katerimi bodo mladi lahko dostopali do njim primernega gradiva in podpore.

- Ustanovitev konzorcija organizacij mladinskega sektorja in strokovnjakov s področja duševnega zdravja. Opažamo, da imajo mladinske organizacije pomanjkanje znanja s področja prepoznavanja duševnih težav in pomanjkanje informacij o vrstah pomoči.
- Vzpostavitev in promocija spletne strani za samoevalvacijo s pripadajočim svetovalnim telefonom ter spletnim pogovorom.
- V obstoječ program zdravstvenih domov za starše, poleg tematik telesnega razvoja otroka naj se doda teme s področja duševnega zdravja tako otroka kot tudi skrbi za duševno zdravje starša.
- Ob nujnem povišanju števila državnih specializacij za klinične psihologe je treba prevetriti mentorske sheme in programe specializacij. Prav tako opozarjamo, da sedanji sistem specializacij otežuje načrtovanje življenja in družine, saj je sistem nepredvidljiv.
- Mladinske organizacije in organizacije mladinskega sektorja delujejo preventivno na področju duševnega zdravja, zato jih je treba kot take tudi prepoznati in podpirati njihovo delovanje.

4. MLADINSKI SEKTOR

CILJ: Spodbujanje in razvoj kakovosti v mladinskem delu

1. Zaposlovanje mladih v mladinskem sektorju

Izziv: V mladinskem sektorju so poleg izkušenih mladinskih delavcev pomembni tudi mladi. Z zaposlovanjem več mladih v mladinskem sektorju zasledujemo uresničevanje načela "mladi za mlade". Organizacije civilne družbe in mladinske organizacije predstavljajo ogromen potencial za zagotavljanje novih delovnih mest. Mladinske organizacije si zaposlitve večkrat ne morejo privoščiti, zato bi s pomočjo države in evropskih sredstev vlagali v sektor in mlade ter zagotavljali subvencije za zaposlovanje. Mladim mladinske organizacije nudijo primerno učno okolje, nabiranje izkušenj, krepitev kompetenc, mladi pa mladinskim organizacijam vpogled v dejanske potrebe, nove pristope in ideje.

Predlagan ukrep: Zaposlovanje mladih v mladinskem sektorju in organizacijah civilne družbe (subvencije, dodatna sredstva, v okviru sektorju prilagojenih programov jamstva za mlade ipd.).

2. Sistemska ureditev zaposlovanja v mladinskem sektorju

Izziv: V mladinskih organizacijah je treba zagotavljati pogoje, ki ustvarjajo kvalitetne in trajnostne, dolgoročne zaposlitve. Zaradi različnih izzivov (finančni, kadrovski, organizacijski, psihosocialni ipd.) je treba vzpostaviti osnovne standarde zaposlitev in ureditev pravic ter dolžnosti.

Predlagan ukrep: Sistemska ureditev zaposlovanja v mladinskem sektorju za dvig kakovosti in priznavanja mladinskega dela ter zagotavljanja trajnostnih zaposlitev (kolektivna pogodba). Prav tako predlagamo spremembo Zakona o lokalni samoupravi in Zakona o financiranju občin ter dvig povprečnine za namensko porabo za razvoj in podporo mladinskemu delu in večjemu vključevanju mladih.

3. Standardi infrastrukture mladinskega dela

Izziv: Mladinske organizacije in mladinski centri imajo različno infrastrukturo za izvajanje mladinskega dela. Treba bi bilo vzpostaviti osnovne standarde mladinske infrastrukture, za poenotenje, približevanje in zagotavljanje kvalitetnega mladinskega dela ter jih v lokalnih skupnostih zagotavljati s podporo države.

Predlagan ukrep: Vzpostavitev standardov za infrastrukturo mladinskega dela (mladinska infrastruktura).

4. Zakon o mladinskih centrih

Izziv: Zakon o mladinskih centrih bi uredil status delovanja mladinskih centrov ne glede na njihov status delovanja, saj so mladinski centri v lokalni skupnosti podporno okolje za mlade, kjer imajo

možnost zagotavljanja celostne obravnave in podpore, kjer lahko mladi ustvarjajo in izražajo svoje ideje v varnih prostorih. Zakonska ureditev statusa mladinskih centrov bi zagotovila večjo stabilnost delovanja, usposabljanja in profesionalno delo z mladimi na vsakodnevni ravni. Mladinski centri so v mladinskem sektorju največji zaposlovalec in vključujejo neorganizirano mladino. Z zakonom bi se lahko vzpostavil status delovanja za redno dejavnost in programsko dejavnost - tako bi zagotovili stabilno vsakodnevno podporo mladim. Mladinski centri so že sedaj zanesljiv partner v lokalni skupnosti, so kreatorji novih idej ter motor lokalne skupnosti. S pravno ureditvijo in posebnim statusom bi postali še večja in boljša podpora lokalnim skupnostim in mladim.

Predlagan ukrep: Zakonska ureditev področja mladinskih centrov in mladinskega dela - "Zakon o mladinskih centrih".

5. Usposabljanja mladinskih delavcev

Izziv: Mladinski delavci in vodje mladinskih organizacij potrebujejo tako vsebinsko kot tudi finančno podporo za kakovostno opravljanje svojega dela.

Predlagan ukrep: Redna in kvalitetna usposabljanja mladinskih delavcev in vodij organizacij.

CILJ: Prepoznavanje in priznavanje mladinskega dela

1. Povezovanje formalnega izobraževanja in mladinskega sektorja

Izziv: Mladi izpostavljajo, da o mladinskem delu niso dovolj informirani. Želeli bi si več povezovanja med formalnim in neformalnim izobraževanjem (metode mladinskega dela) ter s tem dvig zavedanja, prepoznavanja in priznavanja mladinskega dela.

Predlagan ukrep: Komunikacijski vzvodi in strategija povezovanja mladinskega sektorja in formalnega izobraževanja.

2. Standardi mladinskega dela in mladinskih organizacij v lokalni skupnosti

Izziv: Mladinske organizacije in mladinski centri so formalno-pravno statusno različno ustanovljeni in oblikovani. Podpora mladinskemu delu in organizacijam je pogosto odvisna od vsakokratne lokalne oblasti in njihovega razumevanja mladinskega dela. Z opredelitvijo minimalnih standardov v lokalnih skupnostih (identifikacija potreb, infrastruktura, aktivnosti) lahko zasledujemo in tako zagotavljamo zvišanje podpore in priznavanja mladinskega dela.

Predlagan ukrep: Opredelitev minimalnih standardov mladinskemu delu in mladinskim organizacijam v lokalni skupnosti za zagotavljanje višanja podpore mladinskemu delu.

3. Različnost potreb organizacij mladinskega sektorja in mladih

Izziv: Mladinske organizacije imajo zelo različne potrebe ter sredstva za zagotavljanje le-teh (npr. nekatere so visoko IKT opremljene - bi pa potrebovale prireditveni oder, mize za izvajanje aktivnosti, energetske sanacije ipd.). Na nacionalni ravni so zagotovljena sredstva za določen namen, ki ni skladen z dejanskimi potrebami. Podobno se dogaja z mladimi - država, EU z izvajanjem razpisov identificira prednostna področja, ki ne odговarjajo vedno na dejanske potrebe mladih. Potrebe mladim tako kar pripišemo, v njih se ne poglobljamo, medtem ko so v nekem lokalnem okolju dejanske potrebe mladih različne glede na predvidene nacionalne usmeritve.

Predlagan ukrep: Kategorizacija oz. pregled potreb organizacij, financiranih iz javnega poziva in namenska usmeritev sredstev iz poziva za njihovo zadoščenje (potrebna sprememba javnega poziva, zaradi dejanskih potreb organizacij, ki so si zelo različne - "nedoločena sredstva"). (So)oblikovanje prednostnih ciljev razpisov (glede na dejanske in različne potrebe mladih po celotni Sloveniji).

4. Izobraževanja o pomenu mladinskega dela za odločevalce in predstavnike formalnega izobraževanja

Izziv: Odločevalci in predstavniki formalnega izobraževanja o mladinskem delu niso dovolj izobraženi, zato prihaja do razkorakov v razumevanju in pomenu mladinskega dela. Zaradi teh razkorakov je podpora lokalnih in nacionalnih oblasti odvisna od vsakokratne oblasti in razumevanja pristojnega posameznika.

Predlagan ukrep: Izobraževanja o pomenu mladinskega dela za odločevalce (lokalni in nacionalni nivo) in predstavnike formalnega izobraževanja.

5. Promocija mladinskega dela

Izziv: Promocija mladinskega dela in programov postaja obvezni del mladinskega dela. Promocija predstavlja vedno večji izziv, saj je povezana z višjimi stroški, znanji in dodatnim kadrom potrebnim za kontinuiran razvoj vsebin.

Predlagan ukrepi:

- Dodatna namenska finančna sredstva za promocijo mladinskega dela.
- Promocija Nacionalne poklicne kvalifikacije (NPK) mladinskega delavca ali mladinske delavke in posredno preko tega promocija najboljših projektov in aktivnosti mladinskega sektorja.
- Vzpostavitev novih in nadgradnja obstoječih nagrad/priznanj za izjemne dosežke mladinskega sektorja.

6. Prepoznavnost mladinskega dela

Izziv: Mladinsko delo je premalo prepoznavno. V skladu s strateškima ciljema Agende 2030 o kakovosti mladinskega dela, ki ju je definirala državna delovna skupina za dvig prepoznavnosti in priznavanja mladinskega dela, je pomembno, da se dvigne prepoznavnost mladinskega dela in njegovih učinkov tudi skozi promocijo in komuniciranje.

Predlagan ukrep: Portal mlad.si je prepoznaven portal med odločevalci in manj med mladimi. Portal predstavlja potencial, s katerim se lahko mlade bolj informira in vključuje. Zato je potreben dvig finančnih sredstev za delovanje portala in večje vključevanje mladih pri ustvarjanje vsebin in dvigu prepoznavnosti mladinskega dela.

CILJ: Digitalna preobrazba organizacij mladinskega sektorja

1. Usposabljanja za krepitev digitalnih kompetenc in uporabo IKT opreme

Izziv: Poleg IKT opreme je nujno, da se mladinske organizacije in delavci opremijo z znanji uporabe IKT opreme za zagotavljanje vsebin in optimizacijo procesov. Tudi mladi se vedno bolj poslužujejo tehnologije, zato je toliko bolj pomembno, da jih z inovativnimi pristopi, metodami in znanji sektor lahko dejansko podpre.

Predlagan ukrep: Usposabljanja mladinskih delavcev za krepitev digitalnih kompetenc in uporabo IKT opreme ter dodatna sredstva za kontinuirano zagotavljanje produkcije digitalnih vsebin.